

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Regiemanagers

Onderwerp:

Plan van aanpak doorontwikkeling begroting

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 23-11-2021
Notanummer	: 2021-266
Datum	: 23-11-2021
Programma	: 12-Algemene dekkingsmiddelen
Portefeuillehouder	: Wethouder Grijsen,
Bijlage(n)	: Plan van Aanpak doorontwikkeling Begroting - 20211115.pdf

Parafering

17-11-2021: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Agendering

* 18-11-2021: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

24-11-2021

B & W d.d.: 23-11-2021

Besluit

1. In te stemmen met de voorgestelde aanpak
2. Het plan van aanpak aan te bieden aan de auditcommissie

De nota en het besluit openbaar te maken.

Inleiding

De doorontwikkeling van processen en producten van de gemeente Deventer is een constante. In dit plan van aanpak gaat het specifiek over de doorontwikkeling van de begroting, zowel op inhoud, vorm als gebruik. Extra commitment hiervoor is verkregen vanuit een advies werkgroep uit de raad over dit onderwerp. Deze werkgroep heeft in totaal 21 aanbevelingen gedaan, deze aanbevelingen overlappen de adviezen van de auditcommissie en gaan op onderdelen nog een stap verder.

Dit plan van aanpak is een eerste opzet die met de werkgroep wordt besproken voor we het verder brengen. Dit om te zorgen dat er geen licht zit tussen aanbeveling en manier van opvolging. Tevens vergroot het draagvlak met de doorontwikkeling van de begroting aan de slag te gaan. En dit is essentieel, de begroting is het belangrijkste uitvoeringsagenda die we als gemeente hebben en is een product van zowel raad, college en ambtelijk apparaat.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Zie inleiding.

Kader

- * Gemeentewet
- * Financiële verordening

Betrokken partijen en participatie

Het plan van aanpak is een coproductie van de Concernstaf, team F&C, de griffie en de concerncontroller. In de verdere uitrol participeren regiemanagers, programmamanagers, teammanagers en adviseurs F&C.

Argumenten voor en tegen

Voor:

Verbetering van de begroting vergroot inzichtelijkheid in de gemeentelijke financiën en stelt de raad beter in staat de doelen en prestaties te beoordelen.

Tegen:

De verbetering van de begroting vraagt in een drukke P&C-cyclus een extra capacitaire- en financiële inspanning.

Financiële consequenties en dekking

De uitvoering van de vier thema's vragen ook een financiële inspanning. Deze wordt geraamd op €50.000. Hierin is in de begroting niet voorzien en de raad wordt verzocht hiervoor een werkbudget beschikbaar te stellen.

Openbaarmaking en communicatie

De nota en het besluit worden openbaar gemaakt.

Aanpak en uitvoering

- * 24 november aanleveren auditcommissie en werkgroep begroting
- * 1 december bespreking aanpak in de auditcommissie

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Plan van aanpak doorontwikkeling begroting		
Mededelingnummer	2021-266	Portefeuillehouder	Wethouder Grijzen,
Team	DEV-RM	Datum B en W besluit	23-11-2021

Inleiding: waarom deze mededeling

De doorontwikkeling van processen en producten van de gemeente Deventer is een constante. In dit plan van aanpak gaat het specifiek over de doorontwikkeling van de begroting, zowel op inhoud, vorm als gebruik. Extra commitment hiervoor is verkregen vanuit een advies werkgroep uit de raad over dit onderwerp. Deze werkgroep heeft in totaal 21 aanbevelingen gedaan, deze aanbevelingen overlappen de adviezen van de auditcommissie en gaan op onderdelen nog een stap verder.

Dit plan van aanpak is een eerste opzet die met de werkgroep wordt besproken voor we het verder brengen. Dit om te zorgen dat er geen licht zit tussen aanbeveling en manier van opvolging. Tevens vergroot het draagvlak met de doorontwikkeling van de begroting aan de slag te gaan. En dit is essentieel, de begroting is het belangrijkste uitvoeringsagenda die we als gemeente hebben en is een product van zowel raad, college en ambtelijk apparaat.

Kader

- * Gemeentewet
- * Financiële verordening

Kern van de boodschap

Het voorliggende plan van aanpak voorziet in de gewenste kwaliteitsverbetering zoals voorgesteld door de werkgroep begroting.

Nadere toelichting

Zie inleiding

Plan van aanpak Doorontwikkeling begroting

15 november 2021

Inleiding

De doorontwikkeling van processen en producten van de gemeente Deventer is een constante. In dit plan van aanpak gaat het specifiek over de doorontwikkeling van de begroting, zowel op inhoud, vorm als gebruik. Extra commitment hiervoor is verkregen vanuit een advies werkgroep uit de raad over dit onderwerp. Deze werkgroep heeft in totaal 21 aanbevelingen gedaan, deze aanbevelingen overlappen de adviezen van de auditcommissie en gaan op onderdelen nog een stap verder.

Dit plan van aanpak is een eerste opzet die met de werkgroep wordt besproken voor we het verder brengen. Dit om te zorgen dat er geen licht zit tussen aanbeveling en manier van opvolging. Tevens vergroot het draagvlak met de doorontwikkeling van de begroting aan de slag te gaan. En dit is essentieel, de begroting is het belangrijkste uitvoeringsagenda die we als gemeente hebben en is een product van zowel raad, college en ambtelijk apparaat.

In onderstaand voorstel zijn de verschillende aanbevelingen ondergebracht bij in totaal 4 thema's, te weten:

1. Techniek en Lias
2. Dag van de begroting met vorm en inhoud
3. Verantwoordelijkheid teksten en kwaliteit
4. Overige

Kanttekening daarbij is dat dit niet inhoudt dat de aanbevelingen al overgenomen worden omdat dit in een aantal gevallen vraagt om een technische toets, de beschikbaarheid van gegevens, of nog tussen college en raad te bespreken uitgangspunten voor de (mid)dag van de begroting zijn. Waarbij nut en noodzaak in relatie tot de te leveren informatie onderwerp van gesprek is.

Daarnaast wordt vanuit team F&C een inventarisatie van knel- en verbeterpunten van de P&C-cyclus opgesteld. Deze inventarisatie en het voorliggende plan van aanpak komen samen op de dag van de begroting.

Te doorlopen route van dit plan van aanpak:

- Week 45 bespreking hoofdlijn met Gemeentesecretaris
- 15 november eerste bespreking pfo Financiën
- Week van 15 november consultatie griffie op aanpak en maken van coproductie
- 23 november inbrengen als besprekstuk bij college en instemming aanpak
- 24 november aanleveren auditcommissie en werkgroep begroting
- 1 december auditcommissie

1. Techniek en Lias

Als aanpak voor de volgende aanbevelingen:

- # 7 Omwille van de beknoptheid en leesbaarheid van de doelen kan er ook voor gekozen worden een korte toelichting op de doelstelling op te stellen en als 'pop-up' in hetgeldvan.deventer.nl bij de betreffende doelstelling op te nemen of een verwijzing naar een onderliggend beleidsdocument.
- #9 Omwille van de beknoptheid en leesbaarheid van de prestaties kan er ook voor gekozen worden een korte toelichting op de prestatie op te stellen en als 'pop-up' in

hetgeldvan.deventer.nl bij de betreffende prestatie op te nemen of een verwijzing naar een onderliggend beleidsdocument.

- #14 Geef een toelichting bij de beleidsindicatoren. Wat houdt de indicator in?
- #15 Geef het verloop van de indicator aan in de laatste twee / drie jaar..
- #16 Geef met een sterretje aan op welke website(s) je de beleidsindicatoren kunt vergelijken met andere gemeenten.
- #17 Geef in de begroting aan de beïnvloedbaarheid van de budgetten. Gebruik daarbij de indeling zoals gegeven is in de workshop 'raad aan het stuur'.
- # 20 Geef een uitleg of toelichting bij de definities en containerbegrippen. Maak bij voorkeur een blokje '?' bij een definitie of containerbegrip. Als je daar met je muis op klikt dat je dan een toelichting krijgt op het desbetreffende definitie / containerbegrip.

De gemene deler van deze aanbevelingen is dat het technische optimalisaties of maximaal gebruik maken van de mogelijkheden die Lias biedt betreft. Dit is 'relatief' eenvoudig door te voeren en moet vooral gebeuren.

De eerste stap die gezet dient te worden is een planning te maken van de zaken die nu al geregeld kunnen worden en zaken waarvoor onderzoek naar de mogelijkheden voor nodig is. Hieruit volgt een kort plan van aanpak met daarin de tijdslijn van de aanpassingen, benodigde tijd en middelen. In de lead hiervoor is de adviseur (team F&C) die het Lias-beheer onder zijn hoede heeft. Binnen de reguliere werkzaamheden dient hiervoor tijd te worden vrijgemaakt. Daar waar nodig wordt actief gebruik gemaakt van een consultant van Lias om oplossingen te maken en implementeren.

Wie: teammanager F&C, adviseur Lias F&C, consultancy Lia (extern)
Planning gereed: 15 december 2021
Datum gereed: 31 maart 2022.

Daarnaast wordt een (door)ontwikkelplan voor Lias en de p&c-producten opgesteld, waardoor de ontwikkeling geprogrammeerd worden en daarmee gecontroleerd ontwikkelen mogelijk maakt. Dit plan bevat de doorontwikkelingen die volgen uit de acties in dit plan van aanpak, de aanbevelingen m.b.t. de kwartaalrapportages en hebben betrekking op alle P&C-producten. Wanneer deze doorontwikkeling zal leiden tot een groter beslag op de capaciteit van team F&C, is het van belang dit ook in de Voorjaarsnota 2022 te laten landen als noodzakelijk ontwikkeling.

Wie: teammanager F&C, adviseur Lias F&C
Datum gereed: 31 maart 2022

2. Dag van de begroting met vorm en inhoud

Als aanpak voor de volgende aanbevelingen:

- #1 Wees consequent in het opstellen van de begroting
- #2 Formuleer in de begroting de politiek relevante doelstellingen en prestaties en maak de going concern / reguliere informatie en de productenbegroting digitaal beschikbaar in hetgeld.vandeventer.nl.
- #3 Maak inzichtelijk wat het verband / raakvlak is met de andere programma's. Zowel beleidsmatig als financieel.
- #6 Formuleer de doelstellingen SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden)
- #8 Formuleer de doelen en prestaties SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden)
- #10 Zorg ervoor dat de doelstellingen en prestaties worden vertaald naar meetbare indicatoren (zowel objectief als subjectief), geef een 0-meting aan en formuleer een streefwaarde.

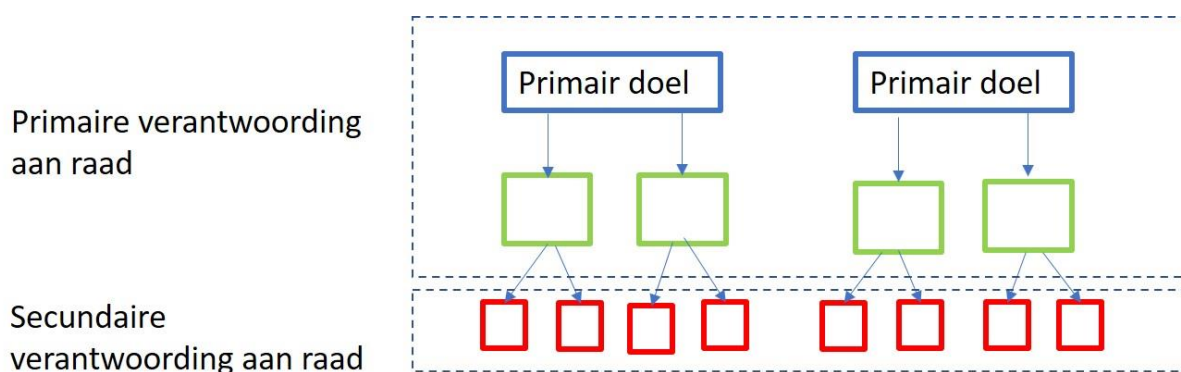
- #11 Zorg ervoor dat de doelstellingen en prestaties worden vertaald naar meetbare indicatoren, geef een 0-meting aan en formuleer een streefwaarde. Waar kom je vandaan? En waar wil je naartoe? Sluit hierbij zoveel als mogelijk aan bij bestaande indicatoren en bestaande monitor systemen.
- #13 Formuleer de doelstelling en prestaties zowel kwalitatief als kwantitatief zodat deze altijd kwalitatief en kwantitatief is.
- #21 Breng meer evenwicht in het programma Jeugd en Onderwijs.

Deze set aan aanbevelingen wordt nadrukkelijk opgepakt in samenwerking met de gemeenteraad. Waar in eerste instantie werd gedacht aan een dag van de begroting (zo is er eerder ook in politiek verband over gesproken), is het voorstel om dit op te knippen in twee delen. Een deel voor de verkiezingen met de huidige raadsleden waarin de focus ligt op de leidende principes bij de opzet van de begroting en een tweede deel na de verkiezingen waarbij je in gezamenlijkheid aan de slag gaat met het daadwerkelijk zorgvuldig formuleren van de doelen en prestaties.

Deel1 - De middag van de begroting

Kern van de middag van de begroting is de bestuurlijke dialoog college – raad over de uitgangspunten voor de begroting (en daarmee voor de kwartaalrapportages en jaarrekening). Hiertoe wordt voor de zomer een bijeenkomst georganiseerd. Doel is tweeledig en richt zich op de opzet van de begroting. Enerzijds is dit het vaststellen van de uitgangspunten van de begroting en anderzijds op basis van twee uiteenlopende geformuleerde beleidsprogramma's bepalen wat de meest prettige, pragmatische opbouw van een programma is. Belangrijke onderwerpen en vragen hierbij zijn:

- is de opzet voor elk programma exact het zelfde
- is er evenwicht in de informatie en hoe belangrijk is dat
- Hoe ziet de ideale opbouw eruit? Bijvoorbeeld, korte omschrijving doel programma, actuele beleidscontext, doelen en prestaties, nadere onderbouwing en toelichting. Waarbij je in woord en indeling onderscheid maakt tussen wat politiek relevant en beïnvloedbaar is en wat meer 'going concern' is. In onderstaand model is dit schematisch weergegeven.

Afbeelding 1 mogelijke hoofdopzet uitwerking doelen

Wie: raadsleden / auditcommissie, wethouder financiën, secretaris, concerncontroller, teammanager F&C, strategisch adviseur F&C, bestuursadviseurs, vertegenwoordiging regiemanagers en programmamanagers (beide 2 personen)

Datum gereed: medio februari 2022.

Deel 2 - De dag van de begroting

Nadat de nieuwe raad is geïnstalleerd en het nieuwe coalitieakkoord het daglicht heeft gezien organiseren we de dag van de begroting. Dit is het moment dat op basis van de uitkomsten van de middag van de begroting en de nieuwe ambities en in opmaat naar de volgende begroting met de voltallige raad wordt gewerkt aan het concreet maken van de prestaties en doelen zoals deze in de begroting worden opgenomen. Dit richt zich op de inhoud van de begroting en heeft als voordeel dat je aan de slag gaat met prestaties die deze raad herkent, kan plaatsen, begrijpt, etc.. Daarnaast is het ook waardevol voor het inwerken van (nieuwe) raadsleden en wordt deze dag ook nadrukkelijk onderdeel van het inwerkprogramma. En tot slot levert het meer eigenaarschap van de begroting op. De dag van de begroting wordt een brede oploop met naast raad ook aanwezigheid van voltallig college, directie, regiemanagers en programmamanagers. Naast inhoud wordt het op deze manier ook geïnvesteerd in onderlinge relatie. Voorstel is derhalve om de dag in eigen beheer te organiseren in samenwerking met de griffie.

Wie: raadsleden / auditcommissie, college, secretaris, concerncontroller, teammanager F&C, strategisch adviseur F&C, bestuursondersteuners, programmamanagers, regiemanagers, teammanagers

Datum gereed: medio juni 2022.

3. Verantwoordelijkheid teksten en kwaliteit

Als aanpak voor de volgende aanbevelingen:

- #4 Maak de relatie van de strategische doelen en verbindend kader met de doelstellingen en prestaties meer inhoudelijk, zichtbaar en duidelijk.
- #18 Houd de actuele beleidscontext actueel
- #19 En zorg voor een logische vertaling van de actuele beleidscontext naar de doelstellingen en prestaties.

De laatste versie van onze begroting is een soort groei en knip en plak document van door de jaren heen. Dit heeft er toe geleid dat er dubbelingen in staan, niet altijd actuele teksten en kwalitatief soms matige teksten. We willen de basis hiervan op orde brengen. Hiertoe zetten we een klus uit voor iemand die affiniteit heeft met financiële teksten en een kei is in schrijven. Op deze manier brengen we de begroting terug tot de goed leesbare essentie en van daaruit gaan we aan de slag. Dit geldt als vanzelf ook voor de teksten zoals ze te lezen zijn op het geld van Deventer.

Wie: teammanager F&C, adviseur Lias F&C, communicatieadviseur ASK, strategisch adviseur communicatie CS, bestuursadviseur CS, vertegenwoordiging regiemanagers en programmamanagers (beide 2 personen) en eventueel vertegenwoordiging teammanagers

Datum gereed: 30 april 2022.

Met een solide basis komt de vroeg hoe we dit, los van de indeling en discussie over formuleren doelen en prestaties, op orde gaan houden.

Eindverantwoordelijk voor het product begroting is team F&C, echter zij kunnen dit niet alleen. Voorstel is om mogelijk in lijn van de training 'nota schrijven' die de Concernstaf aan het uitrollen is te kijken of er ook zo iets bestaat voor het schrijven van teksten voor een begroting en andere P&C documenten. Primair verantwoordelijk voor de teksten zijn de programmamanagers, die moeten nu ook de teksten aanleveren. We willen hier in de ambtelijk voorbereiding koppels van maken tussen programmamanager en de betrokken adviseur vanuit F&C. Spreekt voor zich dat de adviseurs zich

ook meer gaan toeleggen op het schrijven van kwalitatief goede teksten. Zo ontstaat er ook meer binding en begrip tussen enerzijds de kwalitatieve omschrijving en anderzijds de tabellen met cijfers. Deze werkwijze wordt in het productieproces en richtlijnen geborgd. De borging bestaat tegens uit het aanbrengen van kwaliteitstoetsen (bijvoorbeeld het tegen lezen van elkaars bijdragen, overall redactie, etc.).

Wie: teammanager F&C, adviseur Lias F&C, strategisch adviseur F&C, communicatieadviseur ASK, bestuursadviseurs CS, vertegenwoordiging regiemanagers en teammanagers (beide 1 persoon), TMA (uitbrengen advies)

Plan/opzet gereed: 30 maart 2022

Datum gereed: 30 april 2022 – 30 juni 2022

4. Overige

Als aanpak voor deze aanbeveling:

#12 Maak een onderscheid tussen de landelijke indicatoren en de eigen lokale indicatoren. In de Begroting neem je de voor het programma relevante indicatoren op.

Team Kennis en Verkenning is zich momenteel aan het oriënteren op hun rapportages, waar zit behoefte en welk middel past daarbij.

Een van de producten van Kennis en Verkenning is de trendrapportage. Dit rapport heeft al van zich zelf dat het kijkt naar landelijke ontwikkelingen en deze afzet tegen de Deventer situatie. In samenwerking met Kennis en Verkenning wordt bekeken in hoeverre dit kan worden gekoppeld aan, of geïntegreerd in de begroting. Op deze manier snijdt het mes aan twee kanten.

Wie: teammanager F&C, teammanager ASK, adviseur Lias F&C, K&V ASK

Datum gereed: 30 maart 2022

5. Kosten

De uitvoering van de vier thema's vragen ook een financiële inspanning. Deze wordt geraamd op €50.000. Hierin is in de begroting niet voorzien en de raad wordt verzocht hiervoor een werkbudget beschikbaar te stellen.